

Uchwała Nr VI/35/2015
Rady Powiatu Mławskiego
z dnia 22 kwietnia 2015 roku

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastpczej na lata 2015-2017

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3, 3a, 4 i art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorz dzie powiatowym (Dz. U. z 2013r. poz.595 z pó n. zmianami) w zwi zku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zast pczej (Dz. U. z 2015r., poz. 332) Rada Powiatu Mławskiego uchwala, co nast puje:

§ 1

Przyjmuje si do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastpczej na lata 2015-2017, stanowi cy załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza si Zarz dowi Powiatu Mławskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w ycie z dniem podj cia.

Przewodnicz cy Rady Powiatu Mławskiego

Henryk Antczak

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 332) do zadań powiatu należy opracowanie i realizacja 3-letnich programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. Program zawiera zadania powiatu nałożone cytowanym ustawem, w tym określenie corocznego limitu zawodowych rodzin zastępczych. Trzyletni program na lata 2015 ó 2017 stanowi podstawę budowania efektywnego systemu rozwoju pieczy zastępczej.

Powyższe uzasadnia podjęcie uchwały w tym przedmiocie.

Załącznik

do Uchwały Nr VI/35/2015

Rady Powiatu Miejskiego

z dnia 22.04.2015r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZAST PCZEJ
na lata 2015 ó 2017**

M/ AWA, KWIECIE 2015 r.

Spis treści:

Wst p	3
1. Zadania powiatu w zakresie pieczy zast pceży	4
1.1 Zadania w sone powiatu	4
1.2. Zadania zlecone powiatu	5
2. Diagnoza pieczy zast pcej w powiecie m wskim	6
2.1. Rodzinna piecza zast pczai	10
2.2. Instytucjonalna piecza zast pczai	18
3. Analiza SWOT	21
4. Limit rodzin zast pczych zawodowych w latach 2015-2017	23
5. Cele i kierunki dzia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zast pcej na lata 2015-2017	24
6. Wska niki realizacji Programu	29
7. Zak adane rezultaty realizacji Programu	29
8. Adresaci Programu	30
9. ród finansowania Programu	30
10. Realizatorzy Programu	31
11. Podsumowanie	31

WSTĘP

W zakresie systemu pieczy zastępczej zadania na terenie Powiatu Mieńskiego realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Centrum dysponuje bazą lokalów oraz kadrow w postaci zatrudnionych specjalistów z wieloletnim doświadczeniem. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyraźnie podzieliła kompetencje pomiędzy samorząd gminny i powiatowy. Do zadań własnych gminy należy praca z rodzinami biologicznymi, a organizowanie pieczy zastępczej należy do powiatu.

Podstawą opracowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2015 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 332.). Zgodnie z w/w. ustawą zadania związane z zapewnieniem dzieciom pieczy zastępczej należą do zadań własnych powiatu. Program został opracowany z uwzględnieniem diagnozy sytuacji rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu mieńskiego oraz w oparciu o aktualne potrzeby wynikające z konieczności umieszczania dzieci poza rodzinami biologicznymi. Przy opracowaniu niniejszego dokumentu wykorzystano: sprawozdania rzeczowo - finansowe z wykonywania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, dane z GUS, sprawozdania i informacje własne PCPR, informacje przygotowane przez ośrodki pomocy społecznej. Aby lokalny system wspierania rodziny przezwyciężyć trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przynosiłoby dane efekty należy położyć szczególny nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodzinami naturalnymi. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu wszystkich możliwych form pomocy i wsparcia rodziny, w której ono przebywa. Gdy mimo podejmowanych działań zostanie jednak zabrane z rodziny i umieszczone w systemie pieczy zastępczej, niezbędne jest podjęcie ścisłej współpracy pracowników socjalnych lub asystentów rodzinnych w gminach z pracownikami i koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie, w celu podjęcia wspólnych przedsięwzięć mających na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny naturalnej. Program jest kontynuacją działań podjętych w „Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012 – 2014”. Przedstawiony program służy usystematyzowaniu i ukierunkowaniu działań, ustaleniu priorytetów i zakresu prowadzonej działalności na rzecz rozwoju pieczy zastępczej w powiecie mieńskim na lata 2015 – 2017. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania programu mogą ulegać zmianom i uzupełnieniom.

Podstawa prawna

Działania uwzględnione w niniejszym Programie podejmowane są i realizowane w oparciu o:

- 1) Ustawa z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.135 ze zm.);
- 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 332.);
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 163);
- 4) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011r. Nr 292, poz. 1720);
- 5) Powiatowa Strategia Rozwoju i Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2010 – 2020.

1. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

1.1. Zadania własne powiatu

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należą:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych;
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym;
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych;
- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
 - a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa;

- 8) powoływanie centrów administracyjnych do obsługi placówek opiekuńczo wychowawczych;
- 9) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
- 10) zapewnienie przeprowadzenia przyjęcia do pieczy zastępczej dziecka niezbędnymi badaniami lekarskimi;
- 11) prowadzenie rejestru danych, o którym mowa w art. 46 cyt. ustawy;
- 12) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- 13) finansowanie:
 - zadań związanych z pobytem dzieci z terenu powiatu w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo - terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo - wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne,
 - szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo - wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo wychowawczych typu rodzinnego;
- 14) sporządzenie sprawozdań rzeczowo - finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej;
- 15) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłat przez rodziców biologicznych.

1.2. Zadania zlecone powiatu

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należą:

- 1) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 2) finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3 cyt. ustawy.

Ustawa wprowadziła rozwiązania systemowe, które poprzez pracę z rodzinami miały przyczynić się do poprawy jakości pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez te rodziny i w konsekwencji zapobiegać umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej.

Istotną rolę w wykonywaniu zadań wynikających z wyżej cytowanej ustawy odgrywa współpraca służb, instytucji i organizacji pozarządowych, gdy daje szansę na zwiększenie efektywności działań i skuteczne rozwiązywanie problemów związanych z organizacją pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 76 ust. 1 wyżej cytowanej ustawy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania.

Zarządzeniem Nr 36/2011 Starosty Mławskiego z dnia 28 września 2011 roku, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej. Tym samym, w strukturze Centrum utworzono Zespół ds. Pieczy Zastępczej.

2. DIAGNOZA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE MŁAWSKIM

Powiat mławski położony jest na Nizinie Północnomazowieckiej na styku dwóch krain geograficznych: Niziny rodkowopolskich i Pojezierza Mazurskiego. Powiat mławski znajduje się w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego.

Zasięg terytorialny powiatu to 9 gmin wiejskich : Dzierzgowo, Lipowiec Kościelny, Radzanów, Strzegowo, Stupsk, Szreńsk, Szydłowo, Wieczfnia Kościelna, Wińkowo i jedna miejska – Mława, która jest stolicą powiatu. Administracyjnie powiat dzieli się na 248 miejscowości i 220 sołectw.

W każdej gminie wyodrębniona jest jednostka organizacyjna (ośrodek pomocy społecznej), realizująca zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Powiat mławski zamieszkiwany jest przez 74.042 osób, z czego 36.370 stanowi mężczyźni, natomiast 37.672 mieszkańców to kobiety (stan na 31.12.2013r. –ródź GUS). Społecznie powiatu jest stosunkowo młoda. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 63% ogólnej liczby mieszkańców, natomiast 19,6% stanowi ludność w wieku przedprodukcyjnym. 17,4% stanowi ludność w wieku poprodukcyjnym (stan na 31.12.2013r.- ródź GUS).

W ramach konsultacji społecznych zwrócono się z prośbą do gmin powiatu mławskiego o udostępnienie informacji na temat realizacji zadań gminy wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej. Na potrzeby niniejszego opracowania dokonano analizy danych dotyczących sytuacji rodzin zamieszkujących gminy powiatu mławskiego i przejawiających trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a tym samym zagrożonych dezintegracją i odebraniem dziecka.

Tabela nr 1. Rodziny korzystające z pomocy społecznej w latach 2012, 2013, 2014 w powiecie mławskim.

Lp.	Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1.	Rodziny ogółem	2.728	2.794	2.792
2.	Rodziny z dziećmi	1.506	1.646	1.594

Źródło: opracowano na podstawie danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej.

Tabela nr 2. Powody przyznanej pomocy rodzinom powiatu mławskiego.

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
1.Ubóstwo	1.234	1.453	1.487
2.Sieroctwo	0	1	0
3.Bezdomno	43	56	60
4.Bezrobocie	1.226	1.346	1.297
5.Niepełnosprawno	569	569	566
6.Długotrwała lub ciężka choroba	551	599	586
7.Przemoc w rodzinie	226	183	175
8.Potrzeba ochrony macierzyństwa	348	373	383
9.Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym:	483	555	546
- rodziny niepełne	227	265	243
- rodziny wielodzietne	268	298	311
10.Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	23	22	26
11.Alkoholizm	195	213	224
12.Narkomania	3	2	2
13.Zdarzenia losowe	15	8	10

Źródło: opracowanie na podstawie danych przekazanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu mławskiego.

Z informacji przekazanej przez ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie powiatu mławskiego wynika, że w roku 2012 z ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej 55 % stanowiły rodziny z dziećmi. W roku 2013 liczba korzystających rodzin z dziećmi uległa zwiększeniu i wyniosła 58 %. Natomiast w roku 2014 nieznacznie spadła i wyniosła 57 %.

Problemy związane ze sprawowaniem opieki nad dziećmi stanowią problem dla wielu rodziców. Spośród rodzin z dziećmi, które w 2014r. skorzystały z pomocy społecznej, prawie 34% wykazywało bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i trudności w prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Na potrzeby opracowania Programu zwrócono się z pismem prośbą do gmin powiatu mławskiego o podanie danych liczbowych dotyczących rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji rodzicielskich oraz liczb dzieci, które mogłyby być umieszczone w pieczy zastępczej. Uzyskane dane przedstawia się następująco:

Tabela nr 3. Liczba rodzin z problemami wychowawczymi oraz liczba dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej

L. p.	Gmina	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1.	Dzierżgowo	2	5
2.	Lipowiec Kościelny	5	6
3.	Mława	23	54
4.	Strzegowo	12	17
5.	Stupsk	3	8
6.	Szreńsk	3	9
7.	Szydłowo	1	2
8.	Wieczfnia Kościelna	3	2
9.	Wińnowo	2	5
10.	Radzanów	4	15
	Razem	58	123

Źródło: opracowano na podstawie danych uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej

Analizując dane zawarte w powyższej tabeli należy przytoczyć stwierdzenie, że problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej jest stosunkowo duży. Dlatego tak bardzo istotne jest podjęcie stosownych rozwiązań, które będą miały na celu

zapobieganie rozszerzaniu się problemu, jak również jego systematycznemu niwelowaniu. Udzielenie pomocy nie powinno ograniczać się tylko do sytuacji kryzysowych. Należy podejmować działania o charakterze prewencyjnym, profilaktycznym. Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej. Należy pamiętać, że rodzina jest podstawową komórką, w której powinien odbywać się naturalny proces kształtowania się osobowości wszystkich członków rodziny ze szczególnym uwzględnieniem dzieci. Należy dać im szansę na wzrastanie i uczenie się prawidłowych relacji rodzinnych i szczęśliwe dzieciństwo. Wykazane przez gminy rodziny z pewnością zostaną objęte pracą asystentów, co powinno przyczynić się do poprawy ich funkcjonowania. Po danym rezultacie pracy ze wskazanymi rodzinami będzie pozostawienie dzieci w rodzinach naturalnych.

W myśl ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej, dziecko na skutek poważnych zaniedbań rodzicielskich lub osierocone może zostać umieszczone w placówce typu rodzinnego, placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, placówce specjalistyczno-terapeutycznej lub placówce interwencyjnej. Najpopularniejszą i najbardziej optymalną formą opieki nad dzieckiem opuszczonym jest rodzina zastępcza. W Polsce najczęściej rodziną zastępczą zostaje rodzina spokrewniona z dzieckiem. Ten rodzaj opieki pozwala chronić dziecko przed deprivacją jego potrzeb, zapewniając jednocześnie ciągłość opieki przy zachowaniu ciągłości i więzi z rodziną naturalną. Jest to bardzo ważne z punktu rozwoju to samo dziecko, gdy pozostaje ono w tym samym kręgu kulturowym, w tym samym rodowisku, czasem nawet w tym samym miejscu zamieszkania oraz co bardzo ważne z osobami sobie znanymi i bliskimi.

Głównym celem dokonanych regulacji prawnych jest dobro dziecka, które potrzebuje szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, rodowiska rodzinnego, jak również troska o jego harmonijny rozwój i przyszłe samodzielne życie oraz dobro rodziny.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców. Jej intencją powinno być przygotowanie dziecka do godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia, pokonywania trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki, nawiązywanie i podtrzymywanie bliskich kontaktów z rodziną i rówieśnikami oraz zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci. Umieszczenie dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej następuje na podstawie: orzeczenia sądu opiekuńczego, na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, na podstawie umowy cywilno - prawnej zawartej między rodziną zastępczą a starostą w sprawie ze względu na miejsce zamieszkania rodziny. Objęcie dziecka jedną z form pieczy zastępczej następuje na czas nie dłuższy niż do osiągnięcia przez nie pełnoletniości, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25. roku życia w przypadku pobierania dalszej nauki.

Pieczą zastępczą jest sprawowana w formie:

- 1) rodzinnej,
- 2) instytucjonalnej,

2.1. RODZINNA PIECZA ZAST PCZA

Formami rodzinnej pieczy zast pczej s :

1) **rodziny zast pcze**

- **spokrewnione,**
- **niezawodowe,**
- **zawodowe,** a w ród nich:

- a) **peci ce funkcj pogotowia rodzinnego** - umieszcza si w nich nie wi cej ni 3 dzieci (w razie konieczno ci umieszczenia rodze stwa, za zgod rodziny zast pczej jest dopuszczalne umieszczenie w tym samym czasie wi kszej liczby dzieci - na pobyt okresowy, do czasu uregulowania ich sytuacji prawnej, nie d e j ni na 4 do 8 miesi cy lub do zako czenia post powania s dowego o: powrót dziecka do rodziny, przysposobienie, umieszczenie w rodzinnej pieczy zast pczej),
- b) **specjalistyczne** - umieszcza si w nich dzieci legitymuj ce si orzeczeniem o niepe osprawno ci lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepe osprawno ci oraz dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 pa dziernika 1982 r. o post powaniu w sprawach nieletnich; w rodzinie tej mo e wychowywa si w tym samym czasie nie wi cej ni 3 dzieci.

2) **rodzinne domy dziecka**

(mo e w nich przebywa €cznie 8 dzieci oraz osoby, które osi gn € pe €oletno przebywaj c w pieczy zast pczej).

Dane statystyczne z ostatnich lat wskazuj na niewielki spadek liczby rodzin zast pczych w stosunku do roku 2012 i 2013, a tak e na zmniejszenie liczby dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zast pczej, co przedstawiono w poni szej tabeli:

Tabela nr 4. Liczba rodzin zast pczych funkcjonuj cych na terenie powiatu m €wskiego i liczba dzieci w nich umieszczonych

Rok	Liczba rodzin zast pczych	Liczba dzieci
2012	68	119
2013	73	120
2014	66	114

ród €: opracowanie w €asne PCPR

Na terenie Powiatu M €wskiego przewa a liczba rodzin spokrewnionych nad innymi formami pieczy zast pczej. Szczegó €we dane przedstawiono w tabeli nr 5.

Tabela nr 5. Liczba rodzin zastępczych dziecięcych na terenie powiatu mławskiego z podziałem na rodzaj rodziny.

Rodzaj rodziny zastępczej	2012	2013	2014
spokrewniona	50	54	49
niezawodowa	14	14	13
zawodowa	4	5	4
Razem	68	73	66

Źródło: opracowanie własne PCPR

Jak wynika z zebranych powyżej danych, na terenie naszego powiatu zdecydowanie wikszość stanowią rodziny zastępcze spokrewnione, tj. rodziny, w których opiekunami dzieci są dziadkowie bądź rodzice stwo, następnie rodziny zastępcze niezawodowe, czyli wujostwo lub osoby obce. Podopiecznymi pieczy zastępczej są dzieci, które zostały umieszczone w rodzinach zastępczych głównie na skutek zaniedbania ze strony rodziców biologicznych, przemocy domowej i uzależnień. Część dzieci przebywa w rodzinach zastępczych na skutek utraty jednego lub obojga rodziców. W rodzinach spokrewnionych przebywa najwięcej dzieci.

Tabela nr 6. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu mławskiego.

Rodzaj rodziny zastępczej	2012	2013	2014
spokrewniona	73	78	74
niezawodowa	22	19	18
zawodowa	24	23	22
Ogółem	118	120	114

Źródło: opracowanie własne PCPR

Liczba rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci, w podziale na poszczególne gminy kształtuje się w sposób przedstawiony w poniższej tabeli:

Tabela nr 7. Liczba rodzin zastępczych i wychowanków rodzin zastępczych w poszczególnych gminach powiatu mławskiego w 2014 r.

Gmina	Typy rodzin zastępczych							
	Ogółem		Spokrewnione		Niezawodowe		Zawodowe	
	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Dzierzgowo	1	2	1	2	0	0	0	0
Lipowiec Kościelny	7	11	6	10	1	1	0	0
Mława	34	56	28	40	4	5	2	11
Radzanów	3	5	1	1	2	4	0	0
Strzegowo	5	10	1	2	3	3	1	5
Stupsk	3	4	2	3	1	1	0	0
Szreńsk	5	17	3	8	1	3	1	6
Szydłowo	2	2	2	2	0	0	0	0
Wieczfnia Kościelna	1	1	1	1	0	0	0	0
Wińkowo	5	6	4	5	1	1	0	0
Ogółem:	66	114	49	74	13	18	4	22

ródło: opracowanie własne PCPR

Rodzinie zastępczej udziela się świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w niej dziecka. Od 01 stycznia 2012r. wysokość pomocy uzależniona jest od typu rodziny zastępczej. W przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej spokrewnionej świadczenie wypłacane jest w wysokości 660,00zł miesięcznie, natomiast w przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej zawodowej, niezawodowej lub rodzinnym domu dziecka świadczenie wynosi 1.000,00zł miesięcznie. Ponadto zawodowe rodziny zastępcze otrzymują dodatkowo miesięczne wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż 2.000,00zł natomiast zawodowe rodziny zastępcze pełniące funkcje pogotowia rodzinnego nie niższe niż 2.600,00zł

Tabela nr 8: Wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych w Powiecie Miejskim w latach 2012-2014.

rok	Liczba rodzin zawodowych	Wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych
2012	4	148.701,89
2013	5	143.103,48
2014	4	110.910,31

ródło: opracowanie własne PCPR Miejska

Zgodnie z art. 191 ust. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej za dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina Miejska ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki:

- 10% - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% - w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Dochody powiatu z tytułu ponoszenia przez gminy wydatków za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w latach 2012 ó 2014 przedstawia tabela nr 9.

Tabela nr 9. Koszty ponoszone przez gminy za pobyt dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2012 - 2014.

Koszty utrzymania dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej ponoszone przez gminy w latach 2012 ó 2014			
Rok	2012	2013	2014
Koszty ponoszone przez gminy na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (wpływy do powiatu)	14.978,71z€	47.573,17z€	104.917,00z€

ródło: opracowanie własne PCPR

Porozumienia z innymi powiatami w sprawie ponoszenia kosztów utrzymania dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu, powiat Miejski ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej ponosi wydatki na jego utrzymanie w określonej kwocie świadcze przysługujących danej rodzinie zastępczej. Powiat przyjmujący dziecko do rodziny zastępczej

zawiera z powiatem w którym ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem w rodzinie zastępczej porozumienie w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków na jego opiekę i wychowanie.

Tabela nr 10. Liczba rodzin zastępczych, w których przebywają dzieci z innych powiatów.

Rodzaj rodziny zastępczej	2012 r.	2013 r.	2014 r.
spokrewniona	6	7	6
niezawodowa	4	2	4
zawodowa	4	3	4
Razem	14	12	14

ródło: opracowanie własne PCPR

Tabela nr 11. Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu mławskiego pochodzących z innych powiatów.

Rodzaj rodziny zastępczej	2012 r.	2013 r.	2014 r.
spokrewniona	8	10	8
niezawodowa	6	2	4
zawodowa	15	15	11
Razem	29	27	23

ródło: opracowanie własne PCPR

Tabela nr 12. Wykaz gmin, na których terenie przebywają rodziny zastępcze wraz z dziećmi pochodzącymi z innych powiatów / stan na 31.12.2014r/.

L. p.	Gmina	Liczba rodzin, w których przebywają dzieci z innych powiatów	Liczba dzieci z innych powiatów
1.	Lipowiec Kościelny	2	2
2.	Mława	5	9
3.	Strzegowo	3	4
4.	Stupsk	1	2
5.	Szreńsk	1	4
6.	Radzanów	2	2

ródło: opracowanie własne PCPR

Rodzaje rodzin i liczba dzieci pochodzących z powiatu mławskiego, umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów w ostatnich trzech latach przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 13. Liczba rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka funkcjonujących w innych powiatach, w których umieszczone są dzieci z powiatu mławskiego.

Rodzaj rodziny zastępczej	2012 rok	2013 rok	2014 rok
spokrewniona	2	2	3
niezawodowa	1	2	1
zawodowa/rodzinny dom dziecka	4	4	4
Razem	7	8	8

Źródło: opracowanie własne PCPR

Tabela nr 14. Liczba dzieci z powiatu mławskiego umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie innych powiatów.

Rodzaj rodziny zastępczej	2012 rok	2013 rok	2014 rok
spokrewniona	2	2	3
niezawodowa	1	2	2
zawodowa/rodzinny dom dziecka	9	9	9
Razem	12	13	14

Źródło: opracowanie własne PCPR

Osobie opuszczającej po osiągnięciu pełnoletniości rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną, zwanej dalej osobą usamodzielnianą, w przypadku gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpi na podstawie orzeczenia sądu przyznaje się pomoc na:

- 1) **kontynuowanie nauki** (wniosek o przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki osoba usamodzielniana składa w powiecie właściwym ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zastępczej),

- 2) **usamodzielnienie** ó (wniosek o przyznanie pomocy na usamodzielnienie osoba usamodzielniana skłóda w powiecie wóciwym ze wzgl du na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem w pieczy zast pczej),
- 3) **zagospodarowanie** ó (wniosek o przyznanie pomocy na zagospodarowanie osoba usamodzielniana skłóda w powiecie wóciwym ze wzgl du na miejsce osiedlenia si osoby usamodzielnianej).

Ponadto udziela si pomocy w uzyskaniu:

- a) **odpowiednich warunków mieszkaniowych** ó (wniosek o przyznanie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych osoba usamodzielniana skłóda w powiecie wóciwym ze wzgl du na miejsce osiedlenia si osoby usamodzielnianej).
- b) **zatrudnienia** ó (wniosek o przyznanie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia osoba usamodzielniana skłóda w powiecie wóciwym ze wzgl du na miejsce osiedlenia si osoby usamodzielnianej).

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywaó w pieczy zast pczej przez okres co najmniej:

3 lat ó w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczaj cej rodzin zast pcz spokrewnion ;

roku ó w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczaj cej rodzin zast pcz niezawodow , rodzin zast pcz zawodow , rodzinny dom dziecka, placówk opieku czo-wychowawcz lub regionaln placówk opieku czo-terapeutyczn .

Pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, której dochód miesi czny nie przekracza kwoty 1.200z€

W przypadku gdy dochód miesi czny przekracza kwot 1.200z€mo na przyzna pomoc na usamodzielnienie lub pomoc na zagospodarowanie, je eli jest to uzasadnione jej sytuacj mieszkaniow , dochodow , maj tkow lub osobist .

Ustalaj c dochód osoby usamodzielnianej uwzgl dnia si sum dochodów tej osoby, jej maónka oraz dzieci pozostaj cych na jej utrzymaniu, podzielon przez liczb tych osób.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest zóenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje si osobie usamodzielnianej, je eli kontynuuje nauk :

- 1) w szkole;
- 2) w zakłdzie ksztócenia nauczycieli;
- 3) na uczelni;
- 4) na kursach, je li ich uko czenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia;
- 5) u pracodawcy w celu przygotowania zawodowego.

Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25. roku życia. Pomoc przysługuje w czasie trwania odpowiednio roku szkolnego, roku akademickiego, kursu albo przygotowania zawodowego.

Wysokość pomocy na usamodzielnienie wynosi:

- 1) w przypadku osoby opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną nie mniej niż 3.300zł jeżeli przebywa w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat;
- 2) w przypadku osoby opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówek opiekuńczo-wychowawczy lub regionalny placówek opiekuńczo-wychowawczy :
 - a) nie mniej niż 6.600zł jeżeli przebywa w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
 - b) nie mniej niż 3.300zł jeżeli przebywa w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
 - c) nie mniej niż 1.650zł jeżeli przebywa w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Pomoc na zagospodarowanie jest wypłacana jednorazowo, nie później niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 26. roku życia, w wysokości nie niższej niż 1.500zł a w przypadku osoby legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności w wysokości nie niższej niż 3.000 zł Pomoc na zagospodarowanie może być przyznana w formie rzeczowej.

Proces usamodzielnienia wychowanków rodzin zastępczych w powiecie mławskim w latach 2012 - 2014 przedstawia tabela nr 15.

Tabela nr 15: Usamodzielnienia wychowanków z rodzin zastępczych w powiecie mławskim

	2012		2013		2014	
	osoby	kwota (zł)	osoby	kwota (zł)	osoby	kwota (zł)
Kontynuacja nauki	38	193.793	35	183.820	33	161.453,42
Usamodzielnienie	4	14.823	5	21.429	5	19.770,00
Zagospodarowanie	0	0	3	6.946	3	7.303,12

Źródło: opracowanie własne PCPR Mława

Analizując lata 2012 - 2014 należy stwierdzić, że nastąpiła tendencja spadkowa liczby pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę. Zauważono, że po wejściu w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej osoby uzyskujące pełnoletniość

przebywając w pieczy zastępczej, decydują się na dalszy pobyt w dotychczasowej rodzinie zastępczej.

Rodziny zastępcze zostały objęte opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zgodnie z art. 77 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Koordynatorzy starają się udzielać pomocy rodzinom zastępczym w realizacji ich zadań, m.in. odwiedzają je przynajmniej raz w miesiącu, opracowują plany pomocy dziecku i przygotowują ocenę sytuacji dziecka we współpracy z rodzicami pomocy społecznej, szkołami, Środowiskiem Rodzinnym i innymi instytucjami, a także zgłaszają do rodziców adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną. Dokonują także oceny rodziny zastępczej.

Od kilku lat Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie kontynuuje akcję informacyjną mającą na celu propagowanie idei rodzicielstwa zastępczego. W ramach promocji rodzinnych form pieczy zastępczej na terenie powiatu mławskiego, zostały przygotowane plakaty dot. poszukiwania rodzin zastępczych, które zostały rozesłane do szkół pomocy społecznej, starostwa, sądu oraz innych instytucji. Informacja na temat poszukiwania rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych została zamieszczona również na stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie: www.pcpmmlawa.eu, Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Mławie, lokalnych portalach: www.naszamlawa.pl, www.mlawa.info.pl oraz www.portalmmlawa.pl. Ponadto, na antenie Radia 7 emitowanego na północnym Mazowszu ogłaszane były informacje o potrzebie stworzenia nowych rodzin zastępczych na terenie naszego powiatu.

Ogłoszenia dot. poszukiwania rodzin zastępczych zawierają warunki jakie należy spełnić, aby być rodzicem zastępczym oraz dane teleadresowe, gdzie osoby zainteresowane mogą uzyskać wszelkich niezbędnych informacji w powyższej sprawie.

Poza tym, opracowano ulotki dot. promowania rodzin zastępczych i rozprowadzono je w urzędach, kościołach, szkołach oraz ośrodkach pomocy społecznej z terenu powiatu mławskiego, a także podczas pikników integracyjnych.

2.2. INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA

Na terenie powiatu mławskiego funkcjonuje placówka opiekuńczo-wychowawcza pod nazwą Dom Dziecka w Kowalewie. Placówka zapewnia dziecku całonocną opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne. Placówka opiekuńczo-wychowawcza przyjmuje dzieci przez całą dobę.

Statutowo Dom Dziecka posiada 44 miejsca. Stan dzieci w/w domu na dzień 01.01.2015r. wynosi 45 osób, w tym 31 dzieci pochodzi z terenu powiatu mławskiego, 8 dzieci pochodzi z terenu powiatu sierpeckiego, natomiast 6 dzieci z terenu powiatu yaradowskiego. Powiat walczy ze względu na miejsce zamieszkania przed umieszczeniem dziecka w pieczy na podstawie zawartych porozumień z powiatem mławskim ponosi wydatki z tytułu utrzymania dzieci w Domu Dziecka w Kowalewie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie na podstawie postanowie s du o umieszczeniu dziecka w placówce opieku czo ó wychowawczej, wydaje, po uzgodnieniu z Dyrektorem placówki, skierowanie wraz z wymagan dokumentacj do Domu Dziecka w Kowalewie. W 2014 roku PCPR w Mławie wydał skierowanie dla 6 dzieci do Domu Dziecka w Kowalewie.

Tabela nr 16. / czna liczba dzieci przebywaj cych w Domu Dziecka w Kowalewie w latach 2012-2014

L. p.	Placówka	2012	2013	2014
1.	Dom Dziecka w Kowalewie	56	46	46

ródło: opracowanie własne PCPR

Miesi czny koszt utrzymania dziecka w placówkach opieku czo-wychowawczych jest zdecydowanie wy szy ni w rodzinach zast pczych. W Placówce Opieku czo-Wychowawczej j w Kowalewie wynosi on: w 2012r. ó 3.404,00zł w 2013 r. - 3.222,61zł oraz w 2014 r. ó 3.517,14zł miesi cznie.

Zgodnie z art. 135 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zast pczej (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 332) sytuacj umieszczonego dziecka w placówce opieku czo ó wychowawczej ocenia zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka. Do udziału w posiedzeniach zespołu s zapraszani pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie. W 2014 roku pracownik socjalny tut. Centrum wzi ł udział w 9 spotkaniach, na których był omawiana sytuacja dzieci pochodz cych z terenu powiatu mławskiego. Podczas spotka zespół omawia aktualn sytuacj dzieci oraz ustala dalsze kierunki pracy z wychowankami oraz jego rodzin . Ocenia równie mo liwo powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zast pczej. Zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miar potrzeb nie rzadziej ni co pół roku.

Główn przyczyn umieszczania dzieci w Domu Dziecka w Kowalewie jest: alkoholizm rodziców, bezradno w sprawach opieku czo ó wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego, ubóstwo oraz bezrobocie.

Liczb dzieci przyj tych do Domu Dziecka w Kowalewie w latach 2012-2014 przedstawia tabela nr 17.

Tabela nr 17. / czna liczba dzieci przyj tych do Domu Dziecka w Kowalewie w latach 2012-2014

Rok	2012	2013	2014
Liczba dzieci przyj tych do Domu Dziecka w Kowalewie	9	1	6

ródło: opracowanie własne PCPR

W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczej, gmina w której cię żył przed umieszczeniem go ponosi pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10 % w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
 - 2) 30 % w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
 - 3) 50 % w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej
- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczej.

W 2014 roku następująco gminy ponosiły opłaty za pobyt dzieci w placówce opiekuńczej:

- Wierzbica 30 % za 5 dzieci,
- Strzegowo 10% za 1 dziecko,
- Mława - 30 % za 4 dzieci i 10% za 6 dzieci.

Tabela nr 18. Dzieci przebywające w Domu dziecka w Kowalewie w latach 2012-2014 według gmin pochodzenia

L. p	Gmina	2012	2013	2014
1.	Mława	20	17	21
2.	Strzegowo	0	0	1
3.	Stupsk	5	4	3
4.	Wierzbica 30	5	5	5
5.	Lipowice 10	2	2	1
6.	Szydłowo	2	1	1
7.	Radzanów	1	0	0
Ogółem		35	29	32

Źródło: opracowanie własne PCPR

Największą liczbę umieszczonych w Domu Dziecka w Kowalewie stanowi dzieci pochodzące z miasta Mława.

W Domu Dziecka w Kowalewie przebywają także dzieci pochodzące z innych powiatów. Powiat pochodzenia dzieci oraz liczba umieszczonych przedstawia tabela nr 19.

Tabela nr 19. Liczba dzieci przebywających w Domu Dziecka pochodzących z innych powiatów.

L. p.	Powiat	2012	2013	2014
1.	Sierpc	10	9	8
2.	Yardów	8	8	6
3.	Uromin	2	0	0
4.	Ciechanów	1	0	0
Razem		21	17	14

Źródło: opracowanie własne PCPR

Koszt opieki rodzinnej w przeliczeniu na jednego wychowanka, jest znacznie niższy, niż opieki instytucjonalnej, nie mówiąc już o niepodważalnej przewadze opieki rodzinnej, jeżeli chodzi o lepsze warunki prawidłowego rozwoju i wychowania dzieci. Mimo to opieka instytucjonalna jest konieczna w przypadku dzieci starszych, niepełnosprawnych czy licznego rodzinstwa, którego nie można rozdzielać. Znaleźcie dla nich kandydatów na rodziców zastępczych, a tym bardziej adopcyjnych jest bardzo trudne.

3. ANALIZA SWOT

Mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia systemu pieczy zastępczej w Powiecie Mławskim.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ funkcjonowanie 2 rodzin zastępczych zawodowych, ▪ funkcjonowanie rodzinnego domu dziecka, ▪ funkcjonowanie 1 rodziny zastępczej zawodowej pełnicej funkcję pogotowia rodzinnego, ▪ funkcjonowanie 1 placówki opiekuńczo wychowawczej, ▪ funkcjonowanie Orodka Interwencji Kryzysowej i Specjalistycznego Orodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak kandydatów do tworzenia nowych rodzin zastępczych, ▪ niewystarczająca liczba miejsc pracy dla usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej, ▪ brak mieszkań socjalnych i komunalnych dla wychowanków pieczy zastępczej, ▪ niewystarczające fundusze na szkolenia dla rodzin zastępczych i dla kadry pomocy społecznej, ▪ niewystarczająca ilość rodaków

<ul style="list-style-type: none"> ▪ funkcjonowanie zespołu ds. pieczy zast pcy przy PCPR w Mławie, ▪ wykwalifikowana i do wiadczona kadra PCPR w Mławie, ▪ organizowanie szkole dla rodzin zast pcy i szkole dla kandydatów na rodziny zast pcy, ▪ odpowiednie pomieszczenie do prowadzenia szkole, warsztatów, terapii, ▪ dost p do pomocy specjalistycznej dla rodzin zast pcy, w tym psychologicznej i pedagogicznej oraz w obszarze przeciwdziaania przemocy, ▪ udzielanie wsparcia usamodzielnianym wychowankom pieczy zast pcy, ▪ obj cie wsparciem koordynatorów rodzinnej pieczy zast pcy wszystkich rodzin zast pcy, ▪ dobra wspópraca z instytucjami i organizacjami dziaaj cymi w obszarze polityki spoecznej. ▪ pozyskiwanie rodków finansowych z rónych róde ▪ organizowanie szkole dla kadry pomocy spoecznej. 	<p>finansowych na realizacj zada fakultatywnych wynikaj cych z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zast pcy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kryzys rodziny (uzale nienia, przemoc, bezrobocie, zanik wi zi rodzinnych, eurosieroctwo), ▪ brak aktywno ci spoecznej w kierunku tworzenia grup samopomocowych, ▪ zbyt mała liczba pracowników zatrudnionych w instytucjach z obszaru pomocy spoecznej oraz ich niskie uposa enie, ▪ zbyt mała liczba rodzin zast pcy zawodowych, ▪ brak psychiatrii dzieci cego pracuj cego na sta€ na terenie Powiatu, ▪ długi czas oczekiwania na badania w Rodzinnym O rodku Diagnostycznym ó Konsultacyjnym oraz Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, ▪ mała ilo organizacji pozarz dowych dziaaj cych w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.
Szanse	Zagro enia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozyskanie kandydatów na rodziny zast pcy niezawodowe i/lub zawodowe, ▪ pozyskiwanie dodatkowych rodków finansowych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zast pcego (fundusze unijne, bud et pa stwa, bud et województwa), ▪ promocja rodzicielstwa zast pcego, ▪ zintensyfikowanie wspópracy z instytucjami dziaaj cymi na rzecz pomocy dziecku i rodzinie oraz organizacjami pozarz dowymi, ▪ wspópraca z innymi powiatami w województwie mazowieckim oraz warmi sko-mazurskim. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ negatywny wzorzec rodzin zast pcy utrwalany przez media, ▪ przekłamanie funkcjonuj ce w wiadomo ci spoecznej na temat pieczy zast pcy, ▪ nieprecyzyjne przepisy prawne, ▪ wypalenie zawodowe i emocjonalne zawodowych rodzin zast pcy i pracowników jednostek organizacyjnych pomocy spoecznej, ▪ brak ch ci do wspópracy rodowisk dziaaj cych w obszarze polityki spoecznej, ▪ wykluczenie spoeczne, ▪ syndrom wyuczonej bezradno ci, przejmowanie negatywnych wzorców, ▪ brak motywacji u młdzie y do kontynuowania nauki, ▪ brak dostatecznych rodków

	<p>finansowych na realizację zadań w obszarach pomocy społecznej, ochrony zdrowia, przeciwdziałania przemocy, itp.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost ryzykownych zachowań w rodzinach (uzależnienia, przemoc fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, cyberprzemoc, prostytutka), ▪ niespójność przepisów prawa i trudności w jego interpretacji.
--	---

4. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH W LATACH 2015-2017

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie określa ani minimum ani maksimum limitu nowych rodzin zawodowych i niezawodowych. W celu określenia limitu rodzin zastępczych dokonano analizy tworzenia rodzin zastępczych na przestrzeni lat 2012-2014.

Tabela nr 20. Liczba nowo utworzonych rodzin zastępczych i dzieci przyjętych do rodzin zastępczych w latach 2012-2014.

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w nich umieszczonych	2012	2013	2014
Liczba rodzin,	16	8	5
w tym zawodowych	0	1	0
Liczba dzieci w rodzinach,	27	10	15
w tym zawodowych	10	6	9

Źródło: opracowanie własne PCPR

Na podstawie powyższego zestawienia oraz rozeznania potrzeb w zakresie liczby dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych, w tym zawodowych, oraz uwzględniając realne możliwości finansowe powiatu ustalono limit rodzin zastępczych zawodowych następujący:

1. Rok 2015 - do 2 rodzin zawodowych,
2. Rok 2016 - do 2 rodzin zawodowych,
3. Rok 2017 - do 2 rodzin zawodowych.

Jednocześnie należy podkreślić, że założone limity mogą ulec zmianie w zależności od aktualnych potrzeb, zmieniającej się sytuacji oraz posiadanych środków finansowych. W ramach zaplanowanego limitu powstania nowych zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych uwzględniono również realne możliwości pozyskania kandydatów na rodziców zastępczych.

5. CELE I KIERUNKI DZIAŁA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZAST PCZEJ NA LATA 2015-2017

Celem głównym Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zast pczej na lata 2015 ó 2017 jest skuteczny rozwój systemu pieczy zast pczej w powiecie mławskim z ukierunkowaniem na formy rodzinne.

Cel główny rozwinity został w cele szczegółowe, które wskazują obszary działań w obrębie zadań wynikających z pieczy zast pczej. Program uwzględnia następujące cele szczegółowe:

1. Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zast pczej.
2. Wsparcie rodzin zast pczych funkcjonujących na terenie powiatu mławskiego.
3. Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zast pczej.
4. Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem, przebywającym w pieczy zast pczej.
5. Podniesienie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu mławskiego w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.

L. p.	Cel szczegółowy	Zadania do realizacji	Sposoby realizacji działań	Realizatorzy/partnerzy	Termin realizacji
1.	Rozwój i wsparcie rodzinnych form pieczy zast pczej	1.1.Promowanie w rodowisku lokalnym zast pczych form opieki.	1.1.1.Audycje, ulotki, artykuły w: prasie, radiu, telewizji, internecie, a także organizowanie spotkań rodzinnych, konferencji, festynów. 1.1.2. Indywidualne spotkania i rozmowy z osobami zainteresowanymi tworzeniem pieczy zast pczej.	PCPR, OPS z terenu powiatu	2015 - 2017
		1.2.Zwiększenie liczby rodzin zast pczych zawodowych oraz innych form rodzinnej pieczy zast pczej	1.2.1.Organizowanie szkoleń dla kandydatów na rodziców zast pczych, 1.2.2.Tworzenie rodzinnych form pieczy zast pczej (rodziny	PCPR, OPS z terenu powiatu	2015 - 2017

			<p>zast pce niezawodowe, zawodowe i rodzinne domy dziecka),</p> <p>1.2.3.Rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny mającej na celu pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki.</p>		2015-2017
		1.3.Upowszechnianie roli i znaczenia rozwoju rodzinnych, zastępczych form opieki.	1.3.1 Promowanie zastępczych form opieki podczas organizowanych imprez okolicznościowych w powiecie mławskim.	PCPR	2015-2017
		1.4 Pomoc rodzinom zastępczym w regulowaniu sytuacji prawnej umieszczonych u nich dzieci.	<p>1.4.1. Zapewnienie pomocy prawnej, psychologicznej,</p> <p>1.4.2 Współpraca z kuratorami sądowymi w zakresie uregulowania sytuacji prawnej dziecka.</p>	PCPR, kuratorzy sądowi	2015-2017
		1.5. Zgłaszanie dzieci z uregulowaną sytuacją prawną do o rodków adopcyjnych, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających	1.5.1. Współpraca z o rodkami adopcyjnymi o opiekę czymi, Regionalnym O rodkiem Polityki Społecznej.	PCPR, rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka,	2015 - 2017

2.	Wsparcie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu mławskiego	2.1. Pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej oraz osobom tworzącym rodzinę zastępczą w przezwyciężaniu problemów związanych z opieką nad małoletnimi przebywającymi pod ich opieką.	<p>2.1.1. Zapewnienie rodzinom bezpiecznej pomocy psychologicznej, pedagogicznej, socjalnej i prawnej,</p> <p>2.1.2. Organizowanie grupy wsparcia dla osób tworzących rodzinę zastępczą oraz rodzin pomocowych,</p> <p>2.1.3. Wspieranie rodzin zastępczych oraz prowadzonych rodzinnych domów dziecka przez wolontariuszy,</p> <p>2.1.4. Udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowanie o możliwościach poprawy sytuacji zgodnie z potrzebami i przysługującymi rodzinom prawami,</p> <p>2.1.5. Rozwój pracy zespołowej na rzecz dziecka i rodziny (koordynator rodziny, asystent rodziny, rodziny pomocowe),</p> <p>2.1.6. Współpraca z rodzicami pomocy społecznej, środowiskiem rodzinnym, organizacjami</p>	PCPR, o rodki pomocy społecznej, instytucje specjalistyczne	2015 - 2017
----	--	---	--	---	-------------

			<p>pozarz dowymi w zakresie pomocy rodzinom znajduj cym si w trudnej sytuacji yciowej, w tym przewyci aniu problemów opieku czo ó wychowawczych,</p> <p>2.1.7. Wspó rca z organizacjami pozarz dowymi dzia cymi lokalnie na rzecz dziecka i rodziny,</p> <p>2.1.8. Organizowanie szkole podnosz cych kwalifikacje istniej cych rodzin zast pczych i prowadz cych rodzinne domy dziecka.</p>		
3.	<p>Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zast pczej</p>	<p>3.1. Obj cie wsparciem usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zast pczej.</p>	<p>3.1.1. Przyznawanie pomocy pieni nej na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz pomocy rzeczowej na zagospodarowanie.</p> <p>3.1.2. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, mieszkania z zasobów gminy,</p> <p>3.1.3. Podnoszenie przez usamodzielnianych wychowanków kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji spo cecznych przez</p>	<p>PCPR</p> <p>PCPR, urz d miasta, urz dy gmin</p> <p>PCPR, instytucje szkoleniowe</p>	2015 - 2017

			uczestnictwo w kursach i szkoleniach. 3.1.4. Zwiększona skuteczność indywidualnych spotkań z usamodzielnianymi wychowankami i prowadzenie z nimi pracy socjalnej	PCPR, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej	
4.	Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem, przebywającym w pieczy zastępczej	4.1. objęcie dziecka optymalnym wsparciem i pomoc w celu powrotu do domu rodzinnego.	4.1.1 Współpraca zespołu ds. pieczy zastępczej z rodzinami biologicznymi, rodzinami zastępczymi, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi, sądem rodzinnym, policją i innymi podmiotami zajmującymi się pomocą dziecku, 4.1.2. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej, 4.1.3. Konstruowanie i wdrażanie indywidualnych planów pomocy dziecku. 4.1.4. Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych.	PCPR- pracownik socjalny, koordynator, kuratorzy sądowi, asystenci rodzin PCPR, OPS- pracownik socjalny, asystent rodziny PCPR- koordynatorzy, OPS- pracownik socjalny, asystent rodziny PCPR- koordynatorzy, instytucje szkoleniowe	2015 - 2017

			4.1.5. Pomoc psychologiczna, prawna, socjalna i finansowa.	PCPR	
			4.1.6. Stały monitoring sytuacji dziecka w rodzinie	PCPR	
5.	Podniesienie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu mławskiego w zakresie pomocy dziecku i rodzinie	5.1. u wiadomienie pracownikom pomocy społecznej istotno ci skali problemu,	5.1.1. Organizowanie i finansowanie szkole , kursów; 5.1.2. Organizowanie i finansowanie spotka , konferencji.	PCPR, instytucje szkoleniowe	2015 - 2017

6. WSKA NIKI REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Liczba rodzin obj tych oddziaływaniami terapeutycznymi;
- 2) Ilo specjalistycznych porad udzielonych rodzinom;
- 3) Ilo usług profilaktyczno ó wspieraj cych skierowanych do rodzin zast pczych;
- 4) Ilo utworzonych rodzin zast pczych;
- 5) Liczba imprez okoliczno ciowych, pikników integracyjnych promuj cych ide rodzicielstwa zast pczego;
- 6) Liczba przeprowadzonych szkole dla rodzin zast pczych;
- 7) Liczba utworzonych grup wsparcia dla rodzin zast pczych i pe-oletnich wychowanków;
- 8) Liczba planów pomocy dziecku;
- 9) Liczba instytucji i osób zaangażowanych w realizacj dziaó promuj cych ide rodzicielstwa zast pczego;
- 10) Ilo rozpowszechnionych na terenie Powiatu Mławskiego ulotek i broszur promocyjnych dotycz cych pieczy zast pczej.

7. ZAK/ ADANE REZULTATY REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Wzmocnienie systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych bezradno ci w sprawach opieku czo-wychowawczych;

- 2) Zwiększenie liczby dzieci wracających z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych.
- 3) Zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej;
- 4) Zwiększenie wiadomości społecznej o lokalnej odmianie wychowania w rodowisku rodzinnym ;
- 5) Wsparcie istniejących rodzin zastępczych/rodzinnych domów dziecka poprzez organizowanie specjalistycznych szkoleń mających na celu podniesienie ich kompetencji wychowawczych, prowadzenie grup wsparcia, zapewnianie dostępu do specjalistycznej pomocy, przyznawanie dodatkowych świadczeń ;
- 6) Zwiększenie liczby rodzin zastępczych niezawodowych, zawodowych i rodzinnych domów dziecka;
- 7) Kompleksowa pomoc osobom usamodzielnianym opuszczającym pieczę zastępczą i instytucjonalną ;
- 8) Wzmocnienie procesu aktywizowania osób usamodzielnianych;
- 9) Zwiększenie jakości oferowanych usług przez kadrę wykonującą zadania na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

8. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są :

1. dzieci przybywające w pieczy zastępczej,
2. rodziny zastępcze,
3. rodzinne domy dziecka,
4. rodziny pomocowe,
5. usamodzielniani wychowankowie opuszczający rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze,
6. kadra oferująca usługi na rzecz rozwoju pieczy zastępczej.

9. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015-2017 będą źródła finansowe:

- z budżetu powiatu mławskiego,
- z budżetu Państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych,
- z budżetów samorządów gminnych zobowiązanych do współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej,
- z budżetów innych powiatów, zobowiązanych do zwrotu wydatków za dzieci

umieszczone w pieczy zast pczej na terenie powiatu mławskiego,

- dotacji celowych i środków pozyskiwanych z innych źródeł np. środki z Unii Europejskiej,
- z odpłatno ci rodziców biologicznych.

10. REALIZATORZY PROGRAMU

Koordynatorem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zast pczej na lata 2015 ó 2017 b dzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mławie, które przy jego realizacji b dzie współpracować z następującymi podmiotami:

- Starostwem Powiatowym w Mławie,
- Poradni Psychologiczno - Pedagogiczn w Mławie,
- Orodkami Pomocy Społecznej z terenu powiatu mławskiego,
- Komend Powiatow Policji w Mławie,
- Sędem Rejonowym w Mławie III Wydział Rodzinny i Nieletnich,
- Zespołem Orodków Wsparcia w Mławie,
- placówk opieku czoówychowawcz Domem Dziecka w Kowalewie i innymi placówkami, gdzie zostały umieszczone dzieci z terenu powiatu mławskiego,
- placówkami służby zdrowia,
- rodzinami zast pczymi,
- rodzinami pomocowymi,
- szkołami,
- organizacjami pozarządowymi, kościołami.

11. PODSUMOWANIE

Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zast pczej na lata 2015-2017 ukierunkowany jest na tworzenie nowych rodzin zast pczych, w tym zawodowych oraz rodzinnych domów dziecka. Potrzeby w tym zakresie są duże, ponieważ problem pozostawiania dzieci bez opieki wciąż istnieje, natomiast dzieci poniżej 10 r. . mogą być umieszczane jedynie w rodzinnych formach opieki zast pczej.

W realizacji Programu Rozwoju Pieczy Zast pczej na lata 2015-2017 szczególny nacisk zostanie położony na:

- promowanie zast pczych form opieki rodzinnej,
- pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zast pczych form opieki poprzez tworzenie, rodzin zast pczych zawodowych, niezawodowych i rodzinnych domów dziecka,

- zapewnienie kompleksowego wsparcia funkcjonującym rodzinom zastępczym,
- rozwój współpracy z lokalnymi instytucjami działającymi na rzecz rodziny.

Monitorowanie Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2015 – 2017 odbywa się na podstawie sporządzonej sprawozdawczości oraz analizy z wykonania poszczególnych zadań tych w Programie. Informacje te przedkłada się Radzie Powiatu i Zarządowi Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Mieście.

Program stanowi dokument otwarty i elastyczny. Oznacza to, że może podlegać modyfikacjom na skutek zmieniających się rzeczywistości, rozeznaczonych potrzeb oraz wymogów prawnych.

Przewodniczący Rady Powiatu Miejskiego

Henryk Antczak

